

Бірінші тарау

Әлемнің жаратылуы

¹ Әуел баста Құдай көк пен жерді жаратты. ² Ал жер қалай болса солай ретсіз орналасып, тіршіліксіз, қаңырап бос тұрды, суға толы тұңғықтың үсті қара түнек еді. Ал Құдайдың Рухы сол судың бетінде қалықтап ұшып жүрді.

³ Сонда Құдай: «Жарық болсын!» — деді. Сөйтіп жарық болды. ⁴ Құдай жарықтың жақсы екенін көрді. Содан кейін Ол жарықты қара түнектен бөліп, ⁵ жарықты күн, ал қара түнекті түн деп атады. Кеш батып, таң атты, бұл бірінші күн еді.

⁶ Содан кейін Құдай: «[Айнала тұманданып тұрған] суды ортасынан бөліп тұратын ауа кеңістігі болсын», — деді. ⁷ Сөйтіп, Құдай ауа кеңістігін жасап, оның астындағы суды үстіндегі судан бөлді. Бұл осылай болды да. ⁸ Құдай осы ауа кеңістігін аспан деп атады. Кеш батып, таң атты, бұл екінші күн еді.

⁹ Сонан соң Құдай: «Құрлық көрініп тұруы үшін, аспан астындағы су бір жерге жиналсын», — деді. Бұл осылай болды да. ¹⁰ Құдай құрлықты жер, ал жиналған суды теңіз деп атады. Құдай жасағанына қарап, жақсы екенін көрді.

¹¹ Содан кейін Құдай: «Жер өсімдіктерді: тұқым шашатын өсімдіктер мен дәнегі бар түрлі жеміс ағаштарын

өсіріп шығарсын», — деді. Бұл осылай болды да. ¹² Сөйтіп жер өсімдіктерді: түрлеріне қарай тұқым шашатын өсімдіктер мен дәнегі бар жеміс ағаштарын өсіріп шығарды. Құдай жасағанына қарап, жақсы екенін көрді. ¹³ Тағы да кеш батып, таң атты, бұл үшінші күн еді.

¹⁴ Сонан соң Құдай: «Аспанда күндіз бен түнді бір-бірінен ажырататын, күндер мен жылдарды белгілейтін жарықтар орнасын. ¹⁵ Олар жерге жарық шашатын аспандағы шырақтар болсын», — деді. Бұл солай болды да. ¹⁶ Құдай жарық беретін үлкенірегі күндізгі, кішірегі түнгі уақытты билеп тұратын екі үлкен аспан денесін, сонымен қатар жұлдыздарды да жаратты. ¹⁷ Сөйтіп, жерге жарық түсіріп, күндіз бен түнді билеп, жарықты қараңғыдан ажырату үшін, ¹⁸ Құдай оларды аспан әлеміне орналастырды. Құдай мұның да жақсы екенін көрді. ¹⁹ Тағы да кеш батып, таң атты. Бұл төртінші күн еді.

²⁰ Сонан соң Құдай: «Теңіздер мен көлдер, өзендер су жәндіктеріне толсын, жер бетінде қалықтаған құстар аспан әлемінде самғап ұшсын», — деді. ²¹ Сөйтіп Құдай суды мекендейтін алып жануарларды, басқа да суда қаптап жүрген жануарлар мен жәндіктердің барлық түрін, сонымен бірге қанаттылардың да барлық түрін жаратты. Құдай жасағанына қарап, жақсы екенін көрді. ²² Құдай оларға батасын беріп тұрып: «Өсіп-өніп, көбейіндер, теңіздерді

толтырындар, құстар да жер бетінде көбейсін», — деді.
²³ Тағы да кеш батып, таң атты. Бұл бесінші күн еді.

²⁴ Сонан соң Құдай: «Жер жануарлар мен жәндіктерді: малды, бауырымен жорғалаушыларды және жабайы аңдарды түр-түрімен шығарсын», — деді; ол солай болды да.
²⁵ Сөйтіп, Құдай жабайы аңдарды, малды және бауырымен жорғалаушыларды түр-түрімен жаратты. Құдай жасағанына қарап, жақсы екенін көрді.

²⁶ Сонан соң Құдай: «Біз Өзімізге [рухани жағынан] ұқсас адамдарды жаратайық. Олар теңіздегі балықтарға да, аспандағы құстарға да, малға да, жабайы аңға да, жер бетінде жорғалап жүрген барлық жануарларға да иелік етсін», — деді.

²⁷ Сөйтіп Құдай адамды [рухани жағынан] Өзіне ұқсас етіп, бірін еркек, бірін әйел қылып жаратты.

²⁸ Құдай оларға батасын беріп: «Өсіп-өніп, көбейіңдер! Ұрпақтарын жайылып, жер бетін толтырындар, оны өздеріңе бағындырып, теңіздегі балықтарға, аспандағы құстарға және жер бетіндегі барлық жануарларға иелік етіңдер!» — деді.

²⁹ Содан кейін Құдай: «Мен сендерге жер бетіндегі тұқым шашатын өсімдіктер мен дәнегі бар жеміс ағаштарын түр-түрімен бердім, бұлар сендерге тамақ болсын.

³⁰ Ал жер бетіндегі барлық аңдарға, аспандағы барлық құстарға және бауырымен жорғалаушылар — бойында тіршіліктің лебі бар жануарлардың бәріне — Мен барлық көк шөптерді қорек етуге беремін», — деді. Сөйтіп бұл солай болды да.

³¹ Құдай Өзі жасағанның бәріне қарап, өте жақсы екенін көрді. Тағы да кеш батып, таң атты. Бұл алтыншы күн еді.

Екінші тарау

¹ Осылай аспан мен жер және оларға қатысты барлық бөлшектер толықтай жаратылды.

² Құдай жүргізген жарату жұмысын аяқтаған соң, жетінші күні демалды. ³ Ол жетінші күнге батасын беріп, оны қасиетті деп жариялады, өйткені Ол бұл күні Өзінің жарату жұмысының бәрін бітірген соң, демалды.

Адам ата мен Хауа ананың жаратылуы

⁴ Бұл жерде көк пен жердің жаратылғаннан кейінгі тарихы туралы сөз болады:

Құдай Ие жер мен көкті жаратқанда, ⁵ жер бетінде әлі даладағы бұталар мен өсімдіктер өспеген еді, себебі Құдай Ие жерге әлі жаңбыр жауғызбаған еді; жерді өңдейтін адам да жоқ болатын. ⁶ Ал жер бетінен бу көтеріліп шығып, бүкіл даланы суландырды. ⁷ Сонда Құдай Ие топырақтан адам жасап, оның мұрнына тіршіліктің лебін жіберді. Сөйтіп адам тірі жан боп шыға келді.

⁸ Құдай Ие шығыста, Едем деген жерге пейіш бағын орнатып, соған Өзі жасаған адамды орналастырды. ⁹ Сонан соң Құдай Ие көз тартарлық, жеуге жақсы жемістер беретін түрлі ағаштарды жерден өсіріп шығарды. Бақтың ортасына Ол мәңгілік өмір сыйлайтын ағашты әрі жақсылық пен жамандықты танытатын ағашты да екті.

¹⁰ Едемнен бақты суландыратын үлкен өзен ағып жатты, ол ары қарай төрт өзенге бөлініп кететін. ¹¹ Біріншісі Пишон деп аталады, ол алтын шығатын Хауила деген елді айналып ағады. ¹² Сол жердің алтыны ерекше бағалы; хош иісті шайыр мен оникс деген асыл тас та ол жерден шығады. ¹³ Екінші өзенді Гихон деп атайды, ол Құш деген елді айналып ағады. ¹⁴ Үшінші өзеннің аты Тигр, ол Ассирияның шығысында. Төртінші өзен — Ефрат.

¹⁵ Сөйтіп Құдай Ие пейіш бағын өңдеп, күтіп бақсын деп адамды сол жерге орналастырды. ¹⁶ Құдай Ие адамға: «Саған бақтағы барлық ағаштың жемісін жеуге болады.

¹⁷ Бірақ сен жақсылық пен жамандықты танытатын ағаштың жемісін жемейсің, себебі оны жесең сен өлесің*», — деп бұйырды.

¹⁸ Содан кейін Құдай Ие: «Адамның жалғыз болғаны жақсы болмас, Мен оған өзі сияқты біреуді жасап берейін», — деді.

¹⁹ Ал Құдай Ие жердегі барлық жануарлар мен жәндіктерді және аспандағы барлық құстарды топырақтан жасап, оларды қалай атайтынын білу үшін, адамға алып келді. Адам оларға қандай ат қойса, олар солай аталатын болды. ²⁰ Сөйтіп адам барлық малға, жабайы аңға және аспандағы құсқа олардың өз аттарын қойды.

Алайда Адамға өзі сияқты ешкім де табылмады. ²¹ Сонда Құдай Ие адамды терең ұйқыға батырды да, ол ұйықтап жатқан кезде оның бір қабырғасын алып, орнын етімен жауып қойды. ²² Сонан соң Құдай Ие жаңағы алынған қабырғадан әйел жасап, оны адамға алып келді.

*¹⁷ «Өлу» деген сөздің Киелі кітапта екі мағынасы бар: 1. Адамның физикалық тұрғыдан өлуін, оның бұл дүниедегі өмірін өліммен аяқтауға тиіс болуын білдіреді. 2. Рухани өлім адамның Құдаймен байланысын үзіп, Құдайдың қасынан аластатылуын көрсетеді.

²³ Сонда адам: «Бұл — менің сүйегімнен шыққан сүйек, етімнен шыққан ет, ол әйел* деп аталсын, себебі ол еркек-тен алынып жасалған», — деді. ²⁴ Сондықтан еркек әкешесін тастап, әйеліне қосылады, сөйтіп екеуі бір адам болады.

²⁵ Адам мен оның әйелі жалаңаш еді, алайда олар бір бірінен ұялған жоқ.

Үшінші тарау

Адамның күнәға батуы

¹ Құдай Ие жаратқан жабайы хайуанаттардың ішіндегі ең қуы жылан еді. Ол әйелден:

— Құдай сендерге бақтағы ешбір ағаштың да жемісін жемендер деп шынымен айтты ма? — деп сұрады. ² Әйел жыланға:

— Жоқ, Бізге бақтағы ағаштардың жемісін жеуге болады. ³ Бірақ Құдай: Сендер бақтың ортасында тұрған ағаштың жемісін жемендер, тіпті оған тиіспендер, әйтпесе сендер өлесіндер деп айтқан болатын, — деп жауап берді.

⁴ Сонда жылан әйелге:

— Жоқ, тіпті де олай емес, сендер өлмейсіндер.

⁵ Бірақ сендер осы жемісті жеген заматта көздерің ашылып, ненің жақсы, ненің жаман екенін айырып, Құдай сияқты болатындарыңды Құдай жақсы біледі, — деді.

⁶ Әйел ағаштың қасына барып, жемісінің жеуге жақсы әрі көз тартарлық әлемі екенін, сонымен қатар өзін ақылды етуге қызықтырып тұрғанын көрді де, жемісті алып жеді, оны қасындағы күйеуіне де берді, ол да жеді. ⁷ Сол кезде екеуінің де көздері ашылып, өздерінің жалаңаш екенін білді. Олар інжір жапырақтарын біріктіріп тігіп, алжап-қыштар жасады.*

*²³ Көне еврей тілінде «әйел» деген сөз «еркек» деген сөзден құрылған.

*⁷ Олар өздерінің жалаңаш тәндерін, сонымен бірге өздерінің күнәлы екендерін жасырғысы келді.

⁸ Олар күннің ыстығы қайтқан кезде бақтың ішімен Құдай Иенің келе жатқанын естіді. Сонда Адам мен оның әйелі Құдай Иенің көзіне түспей, бақтағы ағаштардың арасына жасырынып қалды. ⁹ Алайда Құдай Ие адамды дауыстап шақырып:

— Сен қайдасың? — деді. ¹⁰ Сонда адам:

— Мен Сенің бақта жүргенінді естіп, қорқып кеттім. Себебі мен жалаңашпын, сондықтан мен жасырынып қалдым, — деді. ¹¹ Құдай Ие адамнан:

— Саған сені жалаңаш деп кім айтты? Әлде Мен жеуге тыйым салған ағаштың жемісін жедің бе? — деп сұрады.

¹² Сонда адам:

— Қасыма Өзің жіберген әйел маған сол ағаштың жемісін берді, мен жеп қойдым, — деді. ¹³ Құдай Ие әйелден:

— Сен неге олай істедің? — деп сұрады. Әйел:

— Мені жылан азғырған соң жеп қойдым, — деді.

¹⁴ Сонда Құдай Ие жыланға былай деді:

— Осылай істегенің үшін барлық мал мен жабайы аңдардың ішіндегі сені қарғыс атсын! Сен өмір бақи жер бауырлап, топырақ жеп өт! ¹⁵ Сені және әйелді, сенің ұрпағың мен оның ұрпағын араз етіп қоямын. Әйелдің ұрпағы сенің басыңды мыжиды, сен оның өкшесін шағасың.*

¹⁶ Ал әйелге Құдай былай деді:

— Сен екіқабат болып жүргенде жағдайыңды ауырлатамын, қиналып босанатын боласың. Күйеуіңе күштар боласың, ол сені билейтін болады.

¹⁷ Адамға Құдай Ие былай деді:

— Әйеліңнің тілін алып, Мен тыйым салған ағаштың жемісін жегенің үшін, сенің кесіріңнен жерді қарғыс атсын. Сен тамағыңды өмір бақи көп бейнет көріп, жерден тауып жейтін боласың. ¹⁸ Жерде тікен шөптер мен ошаған қаулап өссін, сен даланың өсімдігімен тамақтанатын боласың.

*¹⁵ Бұл болашақты алдын ала білдіретін сөздің екі мағынасы бар:

Хауа ана күнәға батқаннан бастап оның ұрпағы жыланмен жауласып келеді. Бірақ сол кезден бірнеше ғасырлар өткен соң әйелдің Ұрпағы (пәк қыз Мәриямның Ұлы) Иса Мәсіх шайтан билеген адамдардың қолынан өлгенде-ақ шайтанды біржолата жеңіп шыққан болатын. Жохан 12:31-32-ге қараңыз.

¹⁹ Сен өзің жаратылған жерге қайта кіргенше, жейтін наныңды маңдай теріңді төгіп жүріп табатын боласың. Өйткені сен топырақсың және қайта топыраққа айналасың.

²⁰ Адам өзінің әйелін Хауа* деп атады. Себебі ол барлық өмір сүрушілердің анасы болатын болды.

²¹ Ал Құдай Ие Адам мен оның әйеліне аңның терісінен киім жасап, оларды киіндірді. ²² Сонан соң Құдай Ие былай деді: «Міне, адам ненің жақсы, ненің жаман екенін біліп, Біз сияқты болды. Енді ол қолын созып, мәңгілік өмір беретін ағаштың жемісін алып, жеп қойып, мәңгі өмір сүріп жүрмесін.*

²³ Сөйтіп Құдай Ие адамды өзі жаратылып шыққан топырақты өндесін деп, Едем бағынан қуып шықты.

²⁴ Адамды бақтан қуып шыққаннан кейін, Едем бағының шығыс жағына мәңгілік өмірді сыйлайтын ағашқа аппаратын жолды күзету үшін керуб* деген періштелер мен жүзінен от шашып жарқылдап тұрған бір семсерді қойды.

Киелі Кітап

*Таурат, Забур және
Інжілден алынған таңдамалы
жазбалар*